

Lausunto hallitusneuvottelujen Elinvoimainen Suomi -neuvotteluryhmälle

Paltan keinoja kestävän ja työllistävän kasvun edistämiseksi

Merkittävä osa suomalaisesta hyvinvoinnista ja viennin kestävästä kasvusta syntyy palveluista. Yksityisille palvelualoille on syntynyt 2000-luvulla yli 300 000 uutta työpaikkaa. Verkottuneessa taloudessa kilpailukykyiset palvelut luovat kasvua kaikille toimialoille. Palveluiden työllistäminen jatkuu Suomessa suhdannevaihteluista huolimatta, kunhan huolehdimme kasvun edellytyksistä. Kasvun tukeminen edellyttää valtiolta toimialaneutraalia elinkeinopolitiikkaa.

Palveluiden osuus taloudesta kasvaa kaikissa kehittyneissä talouksissa. Palveluista on tullut globaalin työnjaon tavoiteltuja osia niiden korkean arvonlisän takia. **Palveluvienti on 2000-luvulla lähes nelinkertaistunut ja kasvanut läpi suhdanteiden.** Sen osuus koko Suomen viennistä on lähes kolmannes. Kotimaisella arvonlisäyksellä mitattuna palveluviennin merkitys on vielä tätäkin suurempi.

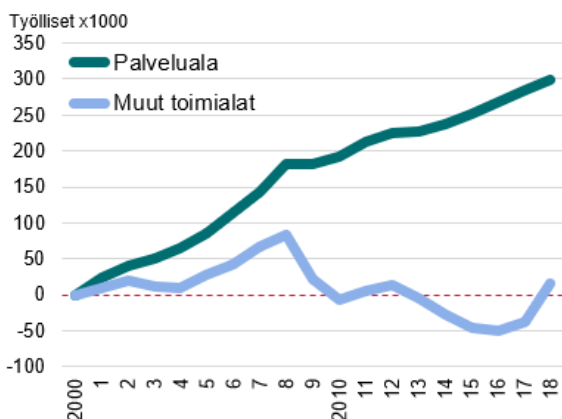
TEM julkaisi tällä viikolla (14.5.) [työmarkkinaennusteensa](#), jonka mukaan **lähivuosien työllisyyden nousu on palvelusektorin kasvun varassa.** Ennusteen mukaan teollisuuden ja rakentamisen kasvu on hidastumassa ja kansantalouden kasvu on aiempaa enemmän palvelutuotannon kasvun varassa.

Palveluyritysten mahdollisuudet kasvaa ja työllistää ovatkin avainasemassa työllisyystavoitteen saavuttamisessa. Esimerkiksi **Ruotsissa viime vuosien talouskasvu on perustunut nimenomaan palvelualojen kasvuun** ja palveluviennin kansainväliseen vetoon. Palvelualoilla on 150 000 alle 10 hengen yritystä. Jos jokainen työllistäisi yhden henkilön lisää, nousisi Suomen työllisyysaste Paltan laskelmien mukaan 3,7 %-yksikköä.

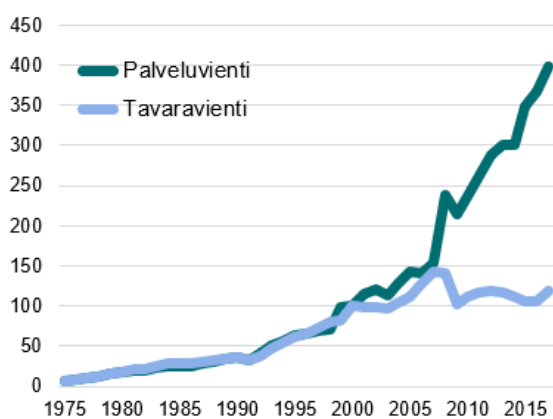
Paltan laajan [palvelualojen digitutkimuksen](#) mukaan yrityksen **digitalisoituminen on voimakkaasti sidoksissa kasvuhalukkuuteen ja kansainvälytymiseen.** Digitalisaatio on palveluiden avain vientiin. Samalla digitalisaatio myös haastaa suomalaiset palveluyritykset kansainväliseen kilpailuun. Tästä johtuen palveluita ei voi tarkastella vain kotimarkkinoiden kasvun näkökulmasta vaan niiden kansainvälisestä kilpailukykyistä tulee huolehtia kuten vientiteollisuudenkin kilpailukykyistä.

Palvelujen kasvu ja aineeton arvonluonti ovat ilmastonäkökulmasta kestävällä pohjalla verrattuna perinteiseen aineelliseen arvonluontiin. Myös hiilineutraalissa kiertotaloudessa kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen. Suomen talous on aina kasvanut tuottavuuden ja innovatiivisen tekemisen ansiosta. **Suomi pärjää jatkossakin vain panostamalla osaamiseen ja uutta luovaan.**

Suomen työllisten määrän muutos 2000-18

Suomen viennin bruttoarvo, 2000=100

Lausunto hallitusneuvottelujen Elinvoimainen Suomi -neuvotteluryhmälle

Kasvun eväät, kilpailukyky ja työllisyys

Annetaan yrityksille tasavertaiset kasvun ja työllistämisen mahdollisuudet toimialasta riippumatta. Yritysten kilpailukykyä parannetaan, eikä niiden kustannuksia lisätä hallituksen toimesta. Näin varmistetaan niin palvelu- ja tavaraviennin kilpailukyky kuin myös kotimarkkinoilla toimivien yritysten toimintaedellytykset.

Osana Suomen viennin kehittämistä **valmistellaan hallituskauden alussa kansallinen palveluviennin edistämishjelma.** Ohjelmassa esitetään konkreettiset toimet palveluviennin kasvun tukemiseksi.

Palveluiden sähkövero lasketaan hallituskausien yli menevällä ohjelmalla teollisuuden sähköveron tasolle. Hallituskauden alussa palveluiden sähköverolle luodaan ensin oma, nykyistä alempi sähköveroluokka. Pienet datakeskukset siirretään teollisuuden sähköveroluokkaan.

Lisätään yritysten sekä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä vauhdittavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitusta asteittain 300 miljoonaa euroa vaalikauden aikana. Laajennetaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen hyödyntäjien kohdejoukkoa ohjaamalla rahoitusta myös yrityksille, jotka ovat toimineet pelkästään kotimarkkinoilla, mutta joilla on kiinnostusta digitalisoida toimintaansa ja kansainvälistyä.

Jatketaan edistyksellistä tietoliikennepolitiikkaa. Toimenpiteillä varmistetaan 5G:n nopea käyttöönotto. Laajakaistarakentamisen lupaprosesseja yksinkertaistetaan ja digitalisoidaan niin, että tarvittavat luvat saadaan jatkossa yhdeltä luukulta. Nopeat ja luotettavat tietoverkot mahdollistavat tasa-arvoisen alueellisen kehityksen sekä uusien mobiili-, IoT- ja automaatoratkaisujen kehityksen.

Vahvistetaan tiedon (datan) keräämiseen, hyödyntämiseen ja jakamiseen liittyvän tietopolitiikan toimenpiteitä. **Vastuutetaan ja keskitetään useaan eri sektoriin vaikuttavien digitalisaatiohankkeiden koordinointi yhdelle vastuuministerille.**

Julkisen sektorin digitalisointihankkeissa otetaan käyttöön uusi toimintamalli, jossa julkisia palveluja tuotetaan yhteistyön ja hankintojen kautta, kustannustehokkaasti ja markkinoiden parhaita ratkaisuja hyödyntämällä. Viranomaiset avaavat tiekarttansa digitaalisten palvelujen tarpeesta markkinoiden toteutettavaksi. Uudella toimintamallilla vauhditetaan uusien vientituotteiden syntymistä.

Hallituskaudella toteutetaan säädösmuutokset, jotka velvoittavat rakenteisten **sähköisten laskujen ja kuittien laajaan käyttöönottoon** sekä luodaan niiden välittämiseen toimiva yhteisö. Siirtyminen sähköiseen kuittiin säästäisi Suomessa vuosittain noin 800 miljoonaa euroa yritysten työkustannuksia. Digitaalisuuden edistäminen taloushallinnossa vähentää myös harmaata taloutta.

Käynnistetään poikkihallinnollinen matkailulinkeinin strateginen ohjelma, jonka osa-alueet ovat kustannuskilpailukyky, tarjonta, tuotteistaminen ja markkinointi, laatu ja kv-yhteistyö. Matkailu tuo jo Suomelle 4 miljardia euroa palveluvientituloa ja kansainvälinen matkailu kasvaa 5 prosentin vuosivauhtia.

Lausunto hallitusneuvottelujen Elinvoimainen Suomi -neuvotteluryhmälle

Arvioidaan kaikkea EU-sääntelyä ja sen tarvetta kestäväen talouskasvun, kilpailukyyn ja työllisyyden näkökulmasta. Varmistetaan, ettei EU-sääntelyn täytäntöönpanosta aiheudu yrityksille ylimääräisiä kustannuksia, jotka heikentäisivät suomalaisten yritysten kilpailukykyä ja työllistämismahdollisuuksia.

Alennetaan työn verotusta kaikissa tuloluokissa. Kannustava veropolitiikka on hyvää työllistämispolitiikkaa. Työllisyyskasvun myötä varmistetaan, että välilliset työvoimakustannukset laskevat.

Uudistetaan sosiaaliturva kannustavammaksi. Työn tekemisen tulee olla aina kannattavaa, eikä sosiaaliturva saa kilpailla työsuhteen kanssa.

Yhteensovitetään eri työntekomuotojen välisiä sääntöjä ja madalletaan kynnystä siirtyä työn tekemisen mallista toiseen. Yrittäjänä työskentelevän henkilön määrittely tulee olla yhtenäistä läpi lainsäädäntöjen.

Työn murros ja muuttuvat osaamistarpeet

Panostetaan jatkuvaan oppimiseen ja aikuiskoulutukseen. Jatkuvan oppimisen osalta työnantajien kuluja ei nosteta. Täydennys- ja muutokoulutuksen kustannukset kohdistetaan niille, kenellä osaamistarve on.

Varmistetaan, että aikuiskoulutuksen kannustimet – kuten aikuiskoulutustuki ja vuorotteluvapaa – tukevat paremmin jatkuvaa oppimista, ja kohdentuvat tehokkaammin näitä tarvitseviin työllistettäviin kohderyhmiin.

Lisätään koulutuksen määrärahoja tukemaan perustaitoja sekä oppilaitosten ja työelämän yhteistyötä kaikilla koulutusasteilla.

Korkeakouluihin tarvitaan lisää nopeaa, elinkeinoelämän tarpeita ja jatkuvaa oppimista tukevaa koulutusta sekä kannusteet yrityslähtöisten opintokokonaisuuksien tarjoamiseen.

Tavoitteeksi asetetaan, että 50 prosenttia nuorista suorittaa korkeakoulututkinnon. Vauhditetaan korkeakouluopintojen läpäisyä. Tällä hetkellä yli 70 prosenttia uusista ylioppilaista ei jatka heti opiskelua.

Jatketaan digioppimisympäristöihin ja oppimisanalytiikkaan panostamista kaikilla koulutusasteilla.

Vastataan kasvavaan työvoimapulaan luopumalla työvoiman saatavuusharkinnasta ja nopeutetaan työperäisen maahanmuuton prosesseja. Työperäisen maahanmuuton hallinnollinen päävastuu siirretään TEMiin. Houkutellaan aktiivisesti eri alojen erityisasiantuntijoita Suomeen

Tehostetaan työnvälitystä p&p-yhteistyön avulla. **Resursoidaan Business Finlandin yhteyteen kansainvälinen, yritysten tarpeista lähtevä osaamisen rekrytointiohjelma.**

Lausunto hallitusneuvottelujen Elinvoimainen Suomi -neuvotteluryhmälle

Liikenne ja ilmasto

Kaikki yhteiskunnan toiminnot ovat riippuvaisia infrausta. Suomen tie-, rata- ja vesiväyläverkkoon kohdistuu tällä hetkellä noin 2,5 mrd. euron korjausvelka. **Korotetaan perusväylänpidon määrärahoja pysyvästi vähintään 300 milj. eurolla** vuodessa noin 1,3 mrd. euron tasolle.

Lisätään liikenneinfran kehittämishankkeiden määrärahoja yli 600 milj. euron vuositasolle.

Investoidaan kaupunkiseutujen välisiin raideyhteyksiin sujuvien matkaketjujen, työmatkaliikenteen edistämiseksi sekä liikenteen ilmastovaikutusten vähentämiseksi.

Suomen tavaralogistiikan kustannuksia ei vaalikauden aikana lisätä hallituksen toimesta. Polttoaineveroon ei tehdä korotuksia ilman yrityskompensaatiota.

Jatketaan logistiikan olennaisten tietojen vapaaehtoista avaamista liikesalaisuuksia vaarantamatta. Selvitetään kuljetuskapasiteetin vapaaehtoisen yhteiskäytön mahdollisuuksia kuljetuksissa.

Kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta johtuvaa **liikennesektoriin kohdistuvaa kustannuspainetta tasataan siten, että muut taakanjakosektoriin kuuluvat alat** (maatalous, rakennukset, jätehuolto) **osallistuvat päästövähennysten toteuttamiseen laajemmin.**

Vaikutetaan globaalien päästövähennyskeinojen kehittämiseen ja käyttöönottoon lento- ja meriliikenteessä.

Helsingissä, 17.5.2019

Tuomas Aarto, toimitusjohtaja

Paltan hallitusohjelmataavoitteet kokonaisuudessaan: <https://www.palta.fi/ho-tavoitteet/>

Lisätietoja: Tatu Rauhamäki, johtaja, elinkeinopolitiikka, 050 521 2907, tatu.rauhamaki@palta.fi

Palvelualojen työntekijät PALTA ry

Palta on palveluyritysten ja yhteisöjen edunvalvontajärjestö. Päätoimialamme ovat logistiikka, informaatio ja viestintä, huolto- ja kunnossapito, yritys- ja asiantuntijapalvelut, hallinto- ja tukipalvelut ja viihde ja virkistys. Tehtävämme on edistää yritysten kilpailukykyä ja kasvua vahvistamalla alan toimintaedellytyksiä sekä toimia aktiivisena alan puolestapuhujana. Palta on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n toiseksi suurin jäsenliitto.